

Svensk Tidskrift

GRUNDAD 1911. NÄTTIDNING FÖR POLITIK, EKONOMI OCH KULTUR.

START REDAKTION OM SVENSK TIDSKRIFT STIFTELSE ARKIVET

FÖRLAGET PRENUMERERA IN ENGLISH

Foto: Karamccurdy/Wikipedia

7 NOVEMBER 2025

Rainer Zitelmann: En socialist segrar i kapitalismens världshuvudstad

Valet av Zohran Mamdani till borgmästare i New York City sänder ett kraftfullt budskap – världen över. I själva hjärtat av den globala kapitalismen har en socialist vunnit.

Frank Sinatra sjöng en gång i sin berömda hit “New York, New York”:

“If I can make it there, I’ll make it anywhere, it’s up to you, New York, New York.”

Den raden kommer nu att få en annan klang för socialister överallt. Mamdanis seger har global betydelse. Det är till och med tänkbart att en socialist nästa år kan bli borgmästare i Berlin – opinionsmätningarna tyder på att möjligheten finns.

När jag publicerade min bok [The Power of Capitalism](#) för sju år sedan anklagade kritiker mig för att slåss mot en halmdocka. De menade att jag bekämpade en fiende – antikapitalisterna – vars ideologi redan hade bleknat bort i irrelevans. Jag höll inte med, och i den boken, liksom i många artiklar, förutsåg jag en kommande renässans för antikapitalismen.

Mamdanis framgång kommer att uppmuntra antikapitalister över hela världen. Den socialistiske kandidaten kampanjade med slagordet att det inte borde finnas några fler miljardärer – en idé som bara kan existera inom ett socialistiskt ramverk. Enligt Forbes är de enda länderna utan miljardärer Kuba, Nordkorea och några av världens fattigaste afrikanska länder. Sverige har, räknat per capita, fler miljardärer än USA.

Den tidigare världsmästaren i schack, ryske dissidenten och frispråkige kritikern av både Putin och Trump, Garry Kasparov, varnade på X (tidigare Twitter):

“De största riskerna med en borgmästare Mamdani kommer att visa sig när saker inte fungerar. Populismens och socialismens natur leder till att man fördubblar sina misstag istället för att rätta till dem. Mer kontroll, mer centralisering. De som har det sämst är mest sårbara för statens hot och löften.”

Det är precis där faran ligger. Mamdani, liksom alla socialister

arvidlindmansfond.se

Lindmanfonden utlyser löpande stipendier för skribenter och då särskilt unga skribenter, resestipendier samt bidrag till bokproduktion och utgivning.

Läs mer här.

före honom, kommer oundvikligen att misslyckas med att leverera sina löften. Men han och hans allierade kommer inte att ta på sig ansvaret. I stället kommer de att peka på andra – särskilt Donald Trump, som redan har sagt:

“Om den kommunistiske kandidaten Zohran Mamdani vinner valet till borgmästare i New York City är det högst osannolikt att jag kommer att bidra med federala medel, utöver det allra minsta som krävs, till mitt älskade första hem ...”

Socialister behöver alltid syndabockar för sina misslyckanden. Katastrofen i Venezuela, där 30 procent av befolkningen har flytt sedan socialisterna tog makten 1999 och 80 procent av dem som är kvar nu lever i fattigdom, bortförklaras som en följd av amerikanska sanktioner. Samma berättelse används om Kuba och Nordkorea – deras elände, hävdar man, skulle inte existera utan USA:s sanktioner. Därför är Trumps hot, även om det är förståeligt, strategiskt oklokt. Att dra in eller minska de federala medlen till New York skulle bara ge socialisterna en bekväm ursäkt när saker går snett.

Mamdanis seger drevs till stor del av den växande antikapitalistiska känslan bland unga amerikaner. En opinionsmätning som gjordes en vecka före valet visade att 64 procent av väljarna i åldern 18–34 avsåg att rösta på Mamdani, jämfört med 50 procent i åldern 35–49 och bara 33 procent bland dem över 65 ([Quinnipiac Poll](#)).

Jag lät genomföra en [undersökning i 34 länder](#) för att mäta kapitalismens globala anseende. Resultaten var slående: i endast sex av de 34 länderna var bilden av kapitalism övervägande positiv.

I USA är kapitalismens övergripande anseende fortfarande positivt – men det håller på att förändras bland de yngre generationerna. En Ipsos MORI-undersökning som gjordes för fyra år sedan visade att de flesta amerikaner under 30 år

förkastar kapitalismen, vilket jag skrev om i min bok [Myter om kapitalism](#).

“De största skillnaderna i USA finns mellan åldersgrupper. Hur någon ser på ekonomisk frihet i USA beror mer på ålder än på någon annan sociodemografisk faktor (som inkomst, kön eller utbildning). Ju yngre amerikanska respondenter är, desto mer benägna är de att stödja statlig inblandning i ekonomin.”

Endast 21 procent av de under 30 år höll med om påståendet att “kapitalism kanske inte är idealisk, men den är ändå bättre än alla andra ekonomiska system”, jämfört med 51 procent av dem över 60. I inget annat land som undersöktes var generationsklyftan i synen på kapitalismen så djup som i USA.

Globalt sett växer också antikapitalismen – särskilt bland unga. I det senaste tyska [förbundsdagsvalet](#) blev det socialistiska partiet Die Linke störst bland de yngre väljarna.

Strax före DDR:s kollaps sade Erich Honecker:

“Varken oxen eller åsnan kan stoppa socialismen i dess framfart.”

Kapitalismens anhängare måste vakna och göra allt de kan för att se till att Honecker trots allt inte får rätt.

Rainer Zitelmann är författare till [Myter om kapitalism](#)

◀◀ Mats Lundahl: Sent ska syndaren vakna

Örjan Hultåker: Demokraterna vann mellanårsvalen
men inte väljarna ▶▶